

Începutul, ca de altfel și alte începuturi, în care, într-o formă sau alta, se dau explicații și se fac introduceri

Există diverse cuțite, dar în războiul de masacrare a oamenilor, cele mai potrivite sunt cuțitele ceva mai lungi, asemenea celor de vânătoare, pentru înjunghiat mistreții. Sunt cuțite cu forme mai late, vârful poate fi puțin îndoit, așa cum erau îndoite la vârful săbiile turcești cu care tăiau oamenii în cele cinci veacuri de cuceriri, înaintea acestuia în care are loc povestea mamei și a bunicilor, dar să zicem că aici este vorba de cuțite ceva mai speciale și, după cum e cunoscut, în război nu a existat un prilej de achiziționare a celor mai moderne echipamente. Din acest motiv, fiecare se descurca cum putea, erau luate în considerare și cuțitele scafandrilor pentru prinderea și uciderea peștilor mari, sau pentru spintecarea cărnii de pește, a burții și măruntaielor, sau pentru răzuirea solzilor. La urma urmelor, dacă nu era un cuțit, se puteau folosi și topoarele, fierăstraiele, foarfeca de croitorie și andrelele pentru împletitul lânii.

Toate se puteau folosi pentru a fi ucis cel care merita să fie ucis, chiar și cel mai banal deschizător de conserve, de care se

găseau cu duiumul prin mai toate casele și prin gospodăriile țărănești, la fel cum și deschizătoarele de conserve puteau fi piese de schimb sau de rezervă ale unei mese cazone obișnuite.

Dar, când e vorba de înjunghieri, poate că cel mai bine stătea bătrâna nevestă a bătrânului soț, prietenul mamei și al tatălui, al cărei trup, s-a consemnat, a primit douăzeci și șapte de lovituri de cuțit și care, de necrezut, a supraviețuit printr-un miracol marelui măcel, căruia nu i-a supraviețuit un mare număr din aceia care au fost *masacrați* cu succes în timpul marelui măcel, în cursul marelui așa-numit al Doilea Război Mondial, și care a provocat, după cum se știe, mai mult sau mai puțin numeroase, dar nu mai puțin importante măceluri, printre care și măcelul căruia i-a supraviețuit nevasta prietenului mamei și al tatălui, cu siguranță unul dintre cele mai impresionante, având în vedere că s-a petrecut într-un spațiu cu o așa-zisă semnificație spirituală, respectiv sacrală, adică în biserică, ceea ce, în contextul războiului, avea cu siguranță o valoare deosebită, deloc de neglijat.

Însă acest lucru nu era nimic nou sau inovativ, având în vedere că recile încăperi de piatră ale bisericii invitau, cu

secole în urmă, la asemenea fapte și acțiuni, cărora oamenii, din cine știe ce motive, răspundeau, adesea și cu mare plăcere, la intervale cu exactitate aproape matematică.

Desigur, aici au fost și ieșiri mai pline de imaginație, când cei ceva mai nerutinați și în afara normelor au construit osuare, însă asemenea ieșiri libertine erau rarissime așa că nu are rost să le amintim, deoarece nu fac altceva decât să perturbe șirurile lipsite de idei ale masacrelor monotone din timpul lungilor, plictisitoarelor și previzibilelor ore de istorie și geografie, în care istoria este croită neconținut și la fel de neostenit se reconfigurează și spațiile geografice, în general și cu ajutorul oaselor și țeștelor umane permutate și rearanjate, numărate, săpate, marcate, căutate, găsite și deshimate.

Ce este și ce nu este realitate (legătura cu frații Grimm și basmele lor, ca și multe tipuri de suspiciuni și acomodări)

În zilele liniștite și frumoase, când încă nu se putea bănuși nici pe departe nimic așa de rău, de negru, de incredibil și absolut nefiresc, îngrozitor, illogic, bolnav, animalic și pervers, cum s-a și petrecut mai târziu în realitate, când oamenii s-au transformat peste noapte în fiare și au început să-și spintece unii altora pânțele și să-și devoreze organele, să dea foc la case și să violeze femeile, soții, copiii, bătrânii și bătrânele, toate la un loc fiind mai sălbatice decât cele mai feroase animale însetate de sânge, deci în timpul complet nevinovatei, aflate încă în leagăn, și liniștitei păci, când se supăra rău și turba fără un motiv anume, de ce se ajunge la supărare și furie în general, mama avea obiceiul să strige *O să mă băgați în balamuc!*

Era strigătul ei preferat, care, în final, s-a și adevărit, așa cum în basm s-a adevărit și strigătul soției cărciumarului că îi va crește un cârnat pe nas. În final, sau, în orice caz, totuși înainte de sfârșit, într-o bună zi, mama a ajuns, în cele din urmă, la balamuc.

Așa că noi toți, împreună cu mama, ne-am putut convinge din prima că balamucul este, de asemenea, un loc destul de normal și că aici adesea se află și cei care sunt mult mai sănătoși și normali decât cei mulți care se află în așa-zisa libertate, mai ales din cei care în așa-zisa libertate sunt, vezi Doamne, oameni importanți, de vază și cu putere.

De pildă, mama era absolut sănătoasă și normală, doar că era agitată, și agitată era din cu totul alte motive, de neînțeles, pe care, de altfel, nimeni dintre cei care ar fi trebuit nici nu a încercat să le înțeleagă, fiindcă nimeni nu voia să se apropie serios de soarta mamei și să empatizeze cu ea. În orice caz, judecățile mamei erau normale, dar, datorită normalității lor, erau diferite de cele ale lumii din afară, așa că, într-un fel, pentru ea a devenit insuportabil să trăiască și să socializeze cu alții în interiorul acestei lumi, având în vedere că era „prea normală“ ceea ce, într-un fel, se învecina cu anormalul.

Brusc, totul s-a deformat complet, toată realitatea și tot adevărul au devenit altfel și, în concordanță cu acestea, și oamenii au devenit, firește, diferiți, fiindcă au fost siliți să se adapteze. Uneori, această adaptare mergea până la negarea de sine, la ștergerea propriului trecut, a numelui, a originii sau a profesiei, dacă toate acestea nu erau în totalitate în pas cu noile orientări.

Dar, de fapt, era suficient să te prefaci că gândești și trăiești conform noilor orientări, și chiar nu era nevoie să gândești și să trăiești conform noilor orientări, cum nu era deloc nevoie să-ți schimbi numele dacă te comportai și trăiai în conformitate cu noile orientări și, dacă toate se făceau pentru că, neconținut, din secundă în secundă, confirmai, cu toate gesturile proprii tale existențe, că trăiești conform noilor orientări, respectiv pentru că neconținut, cu toate gesturile, cuvintele și acțiunile, ba chiar și cu eventualele grimase și modalități prin care îți sufli nasul sau îți acoperi gura când strănuți, alungai de la sine orice, chiar și cea mai mărunțică îndoială că poate nu trăiești, nu respiri, nu dormi și nu visezi, într-un tot și în orice secundă și cu fiecare fracțiune a întregului tău, conform noilor orientări.

Suspiciunile puteau fi diverse, dar, cu siguranță, cel mai rău gen de suspiciune care putea să cadă asupra cuiva era originea estică. Pare-se că încă nu a fost suficient de cercetat dacă asta ar putea avea legături profunde cu *păcatul originar*¹, însă, în orice caz, miasma originii estice în noua realitate, relativ epurată de originea estică, se putea simți de la kilometri.

Era suficient doar să fie citit numele cuiva care întruchipa în sine suspiciunea că ar exista posibilitatea ca acesta să aibă origini estice, că imediat i se atribuiau cele mai rele lucruri și sentimente, fiindcă originea estică sugera prin ea însăși acest lucru.

Dacă, așa cum s-a menționat, cineva a investit atâta trudă ca prin toate mijloacele posibile și mai puțin posibile, dar totuși probabile, pentru ca în ochii celorlalți să *șteargă* originea sa estică și dacă dovedea în permanență și din toată inima că n-are

---

¹ Joc de cuvinte. În limba croată „păcatul originar“ este tradus „păcatul estic“ (n.trad.).

niciun fel de legături viabile sau neviabile cu originea estică și că, mai mult decât atât, datorită aversiunii deosebite pe care o simțea față de ea, faptul că nu a călătorit niciodată nicăieri în Est, nici măcar în cea mai nevinovată excursie școlară, el putea fi acceptat în noua realitate.

Problema mamei era că se străduia să se adapteze cu toată ființa sa la noua realitate, însă nici nu dorea să-și șteargă originea estică, aceasta fiind originea ei, și că dacă, întâmplător, s-ar fi născut undeva în Vest, Sud sau Nord, și că, firește, ar fi fost de răsul curcilor să ceri și să pretinzi ceva de la oricine, dar mai ales era de răs, dar și de plâns, să ceri cuiva să șteargă sau să nege în totalitate ceva din sinele său, respectiv ceva ce i s-a întâmplat, din fericire sau din nefericire, în această viață, începând cu numele sau familia în care a venit pe lume și până la orice altceva.

În orice caz, mama avea o boală stranie de care sufereau oamenii deosebit de sensibili. Boala o făcea uneori să fie exagerat de fericită, iar uneori infinit de tristă. Se putea întâmpla ca atunci când era exagerat de fericită să meargă pe stradă și să cânte cu voce tare cântecele care îi plăceau în mod deosebit, ca de exemplu „Of, coborâră fetele la apă“ sau „Tinerii cosași de la munte“. Mama avusese dintotdeauna o voce minunată și ureche muzicală. De aceea, ca fată, a dansat și a cântat cântece și dansuri populare. Purta straie populare, pe care le schimba în funcție de zona din care erau cântecele și dansurile pe care le interpreta. În păr avea deseori prinsă o floare, dacă nu trebuia să poarte, din aceleași motive, o năframă din care îi atârnau pe frunte ducați mărunți, un turban, un fes sau eșarfe de lână groase cusute cu diverse flori multicolore, din cauza cărora capul îi transpira exagerat sub păr.

Mai târziu, cântatul și dansul mamei a continuat la nunți și la alte sărbători, ea fiind prima la cântat și evidențiindu-și

vocea, iar mai târziu, când s-a destrămat țara pe care demult o cucerise tatăl său și când au reînceput marile războaie, crime, violuri, incendii, torturi și măceluri, mama a trecut la cântatul în corul bisericii și, cântând cântece bisericești să fie mai aproape de Dumnezeu, se ruga pentru pacea și învierea morților și a celor uciși, folosindu-și astfel într-un fel frumusețea vocii în scopuri care puteau fi numite sociale și caritabile.

Pe de altă parte, boala mamei avea și altă față, total opusă, când nu mai avea deloc chef să cânte, să aducă laude vieții și propagării iubirii, când, în totală contradicție cu fericirea exagerată, se afunda tot mai adânc în patul conjugal și dormea acolo din zori și până la apusul soarelui, și așa la nesfârșit. Erau perioade de somn în timpul cărora mama se transforma în frumoasa adormită care dormea un somn atât de profund încât nimeni nu o mai putea trezi. Totul arăta de parcă acel somn ar fi putut dura secole, exceptând faptul că, în timpul somnului, mama nu semăna cu nicio frumusețe. De fapt, ea parcă nici nu mai dorea să fie frumoasă și nici să o iubească cineva, sau poate gândea că nici nu merită să fie iubită.

Despre asta nu a vorbit niciodată mai târziu, când, în sfârșit, se trezea totuși din somnul său, fără să-și amintească măcar de o părticică din ceea ce se întâmplase în lungile zile cu somn. Nu-și amintea mai ales dacă și-ar fi dorit să o iubească cineva sau considera că nu merită dragostea, așa cum nu își amintea

că zile întregi nu se îmbăia și nu se spăla, nu-și tăia unghiile, nu se tunde, nu își îmbrăca cămașa de noapte sau nu schimba așternuturile, nu dorea neam să se trezească, chiar dacă prințul care ar fi apărut lângă patul ei, deși era știut faptul că pentru mama a existat dintotdeauna un singur prinț, iar acesta, așa cum știau toți, a fost dintotdeauna tata.

Dar, în timpul perioadei de frumoasă adormită, și tatăl, prințul mamei, era neajutorat, așa că somnul mamei trecea și asupra lui. Părea că amândoi erau acoperiți cu un giulgiu cenușiu, care se întindea deasupra lor ca o mare pânză de cort, și adânciți într-un somn adânc, complet uitați și părăsiți de toată lumea, împreună cu tot regatul, cu o mare avere, asupra căreia se întindea, de asemenea, giulgiul, iar în partea exterioară cădea difamanta copertină din cauza bolii somnului mamei, la pomenirea căruia oamenii întorceau capul în stilul *Mariolino*, băiețelul curios din filmul italian de desene animate, al cărui cap tresaltă mereu pe umeri, își holbează ochii și și-i rotește, iar mai apoi, cu chiu, cu vai, totul revine la loc, sau aproximativ la locul său.

În orice caz, oamenii nici pe de parte nu știau că mama era, de fapt, onorată, fiindcă avea o boală de care sufereau mulți dintre cei mai mari artiști ai lumii, așa cum, de exemplu, a suferit de aceeași boală Ludwig van Beethoven, sau Georg Händel, sau boala de care a suferit Robert Schumann, sau Edvard Munch, Virginia Woolf, sau Ernest Hemingway, iar mama a intrat în aceleași rânduri, fără a visa măcar că poate ea însăși este, într-un fel, artistă.